

Olsztyn, dnia 24 czerwca 2014 r.

Pani
Aleksandra Nowogórska
Dyrektor
Powiatowego Urzędu Pracy
w Nidzicy

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę przeprowadzono w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nidzicy, ul. Traugutta 23, 13-100 Nidzica, Regon: 510928701, NIP: 745-10-75-498.

[Dowód: akta kontroli str.1-2]

Miejsce kontroli: siedziba jednostki kontrolowanej.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli stanowiska pełniły:

- Pani Aleksandra Nowogórska, powołana na stanowisko Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Nidzicy z dniem 1 maja 2002 r.;
- Pani Lilla Olszewska, powołana na stanowisko Zastępcy Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Nidzicy z dniem 1 czerwca 2000 r.

[Dowód: akta kontroli str.3-4]

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

- inspektor wojewódzki Pani Paulina Wojciechowicz, legitymacja służbowa 56/2014, wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, przewodnicząca zespołu kontrolnego;
- inspektor wojewódzki Pani Brygida Niemirowa, legitymacja służbowa 57/2014, wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko - Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, członek zespołu kontrolnego

na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko - Mazurskiego, nr FK-VI.030.570.2014

z dnia 26 maja 2014 r.

[Dowód: akta kontroli str.5]

Termin kontroli: 28 i 30 maja 2014 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 4/2014.

Zakres kontroli:

Ocena prawidłowości przyznawania jednorazowo środków z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej.

Kontrola obejmowała okres od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2013 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 3 oraz art. 112 ustawy z dnia 20 kwietnia o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 674 ze zm.).

Ileć w wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o:

- Ustawie – oznacza to ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 674 ze zm.);
- MPiPS – oznacza to Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej;
- PUP – oznacza to Powiatowy Urząd Pracy w Nidzicy;
- FP – oznacza to Fundusz Pracy;
- EFS – oznacza to Europejski Fundusz Społeczny;
- Starości – oznacza to Starostę Powiatu Nidzickiego;
- Dyrektorze – oznacza to Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Nidzicy;
- Zastępcy Dyrektora – oznacza to Zastępcę Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Nidzicy.

Obowiązujące w zakresie przyznawania jednorazowo środków z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej przepisy prawa to:

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 674 ze zm.);
- Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z 2008 r. Nr 93, poz. 585, z 2010 r. Nr 18, poz. 99 oraz z 2011 r. nr 233 poz. 1381);
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tj. Dz. U. z 2011 r., Nr 43, poz. 225 ze zm.);
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2004 r., Nr 256,

poz. 2572 ze zm.);

- Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (t.j. Dz. U. z 2011 r., Nr 177, poz. 1054 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 lipca 2011 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 155 poz. 922 ze zm.), zwane dalej rozporządzeniem I;
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 kwietnia 2012 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej (Dz. U. z dnia 26 kwietnia 2012 r., poz. 457 ze zm.), zwane dalej rozporządzeniem II;
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 kwietnia 2012 r. w sprawie przyznawania środków na podjęcie działalności na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych (Dz. U. z 2012 r., poz. 456);
- Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE do pomocy „de minimis”, (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006 r., str. 5);
- Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 875/2007 z dnia 24 lipca 2007 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady „de minimis” dla sektora rybołówstwa i zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1860/2004, w zakresie przetwórstwa lub wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa (Dz. Urz. L 379 z 28.12.2006 r., str. 5; Dz. Urz. UE L 193 z 25 lipca 2007 r., str. 6);

**Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się pozytywnie
z uchybieniami.**

W oparciu o dokumenty przedstawione przez PUP oraz informacje udzielone przez pracowników PUP, kontrolujący zweryfikowali proces przyznawania bezrobotnym jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, który miał miejsce w okresie od dnia 01.01.2012 r. do dnia 31.12.2013 r. Zasadniczym celem kontroli było zbadanie, czy działania PUP w przedmiocie przyznawania bezrobotnym jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Kontrolujący ustalili również poziom efektywności wydatkowania środków Funduszu Pracy na objęte kontrolą zadania, terminowość wykonywanych czynności oraz stopień wydajności i operatywności zarządzania środkami FP, zgodnie z zasadą uzyskiwania najlepszych efektów przy możliwie najmniejszych nakładach. Sprawdzono również zgodność danych przedstawionych kontrolującym z realizacji ww. zadań w kontrolowanym okresie

z obowiązującą sprawozdawczością – sprawozdania MPiPS-02 o przychodach i wydatkach FP.

W kontrolowanym okresie PUP funkcjonował na podstawie:

- Regulaminu Organizacyjnego zatwierdzonego Uchwałą Nr 187/09 Zarządu Powiatu w Nidzicy z dnia 11 grudnia 2009 r.
- Regulaminu Organizacyjnego zatwierdzonego Uchwałą Nr 222/2012 Zarządu Powiatu w Nidzicy z dnia 12 września 2012 r.

Zgodnie z ww. Regulaminami, za realizację przyznawania jednorazowo środków z FP na podjęcie działalności gospodarczej odpowiedzialny jest Dział Poradnictwa Zawodowego i Instrumentów Rynku Pracy, wchodzący w skład Centrum Aktywizacji Zawodowej.

[Dowód: akta kontroli str.6-68]

Ponadto w okresie objętym kontrolą w PUP obowiązywały następujące regulaminy przyznawania jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej:

- Regulamin przyznawania bezrobotnemu z Funduszu Pracy jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej w PUP w Nidzicy z dnia 20 lutego 2009 r. (zwany w dalszej części protokołu Regulaminem I), zmieniony aneksem nr 1 z dnia 15 maja 2009r.
- Regulamin przyznawania z Funduszu Pracy środków na podjęcie działalności gospodarczej z dnia 1 marca 2013 r. (zwany w dalszej części protokołu Regulaminem II).

[Dowód: akta kontroli str.69-82]

Zapisy poszczególnych regulaminów były zgodne z ustawą oraz obowiązującymi rozporządzeniami I i II.

Informacje na temat warunków przyznawania środków udzielane były przez pracownika w Dziale Poradnictwa Zawodowego i Instrumentów Rynku Pracy. Wnioski rozpatrywane były sukcesywnie w miarę ich wpływu do siedziby urzędu pracy. Pracownik analizował wniosek pod względem formalnym i merytorycznym. Kryteria oceny merytorycznej (ujęte w Regulaminie I i II przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej) to m. in. rodzaj działalności i jej przydatność dla lokalnego rynku pracy; usytuowanie firmy na rynku konkurencyjnym; wielkość angażowanego kapitału własnego; przewidywane efekty ekonomiczne prowadzenia działalności gospodarczej.

Wnioski rozpatrywane były przez wewnętrzną Komisję. W skład Komisji wchodził Dyrektor lub Zastępca Dyrektora, Kierownik Działu Poradnictwa Zawodowego i Instrumentów Rynku Pracy

oraz pracownik merytoryczny. Z posiedzenia Komisji nie sporządzano protokołów. Każdorazowo na wniosku dokonywano adnotacji, iż został rozpatrzony pozytywnie bądź negatywnie, bez uzasadnienia oceny wniosku.

PUP nie posiadał karty oceny merytorycznej i formalnej wniosku. W ocenie kontrolujących brak karty oceny merytorycznej skutkowało niemożnością oceny zasadności przyznania środków na podjęcie działalności gospodarczej i oceny zasadności odmowy przyznania dotacji.

Przed udzieleniem dotacji bezrobotny mógł zostać skierowany na szkolenie z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej, zlecone instytucji szkoleniowej.

[Dowód: akta kontroli str.83-86]

Kontrolujący zwrócili uwagę, że jednym z kryteriów przy rozpatrywaniu wniosków o przyznanie środków była wielkość angażowanego kapitału własnego (lokale, maszyny i urządzenia, materiały, surowce, itp.). Natomiast warunkiem do rozliczenia przyznanej dotacji było jedynie rozliczenie środków przekazanych przez Urząd.

PUP w żaden sposób nie weryfikował, czy beneficjenci wydatkowali tzw. wkład własny. Niesprawdzanie przez urząd wkładu własnego, a ujęcie w regulaminie jako jednego z kryteriów przy rozpatrywaniu wniosków o przyznanie środków, powoduje nierówne traktowanie bezrobotnych starających się o przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej.

W 2012 r. w PUP łączna kwota środków FP na realizację zadań na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej wyniosła 4.323.400,00 zł.

Na przyznanie bezrobotnym środków na podjęcie działalności gospodarczej w 2012 r. zaplanowano kwotę 755.950,00 zł., w tym:

- 100.000,00 zł – środki FP;
- 655.950,00 zł – środki FP pochodzące z EFS.

Wydatkowano kwotę 755.950,00 zł.

[Dowód: akta kontroli str.87]

W 2012 r. do PUP wpłynęło 51 wniosków osób bezrobotnych o przyznanie jednorazowo środków z FP na podjęcie działalności gospodarczej. Pozytywnie rozpatrzono 38 wniosków, 13 wniosków rozpatrzono negatywnie, z tego:

- 1 wniosek z powodu braku środków finansowych,
- 5 wniosków z powodu braku kwalifikacji i doświadczenia wnioskodawcy,
- 1 wniosek z powodu braku sporządzenia analizy ekonomicznej,
- 6 wniosków z powodu braku zasadności udzielenia dotacji.

[Dowód: akta kontroli str.87, 88-102]

Średnia kwota przyznanych bezrobotnemu środków w 2012 r. wyniosła 19.893,42 zł.

W 2012 r. liczba osób, którym przyznano środki oraz wydatkowana kwota na ten cel była zgodna z danymi wskazanymi w wierszu 52 Dział 3 "Wydatki Funduszu Pracy" sprawozdania MPiPS-02 o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy za miesiąc 12 roku 2012.

[Dowód: akta kontroli str.103-105]

W 2013 r. w PUP łączna kwota środków FP na realizację zadań na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej wyniosła 5.282.100,00 zł.

Na przyznanie bezrobotnym środków na podjęcie działalności gospodarczej w 2013 r. zaplanowano kwotę 934.450,00 zł., w tym:

- 74.450,00 zł – środki FP;
- 860.000,00 zł – środki FP pochodzące z EFS.

W 2013 r. w PUP wydatkowano kwotę 893.550.00 zł.

[Dowód: akta kontroli str.87]

Kontrolujący zwrócili uwagę na różnicę między kwotą zaplanowaną a kwotą wydatkowaną, tj. 40.900,00 zł.

W odniesieniu do kwoty 40.000,00 zł Dyrektor wyjaśnił, iż „w dniu 19 września 2013 r. Starosta rozwiązał umowę nr DPI.6111/13/MB/EFS/2013 z dnia 17 czerwca 2013 r. o dofinansowanie i zobowiązał beneficjenta pomocy do zwrotu otrzymanego dofinansowania w kwocie 20.000,00 zł, poniesionego w ramach projektu „Czas na działanie” realizowanego w ramach Poddziałania 6.1.3 POKL. W dniu 22 października 2013 r. Starosta rozwiązał również umowę nr DPI.6111/16/MB/EFS/2013 z dnia 28 czerwca 2013 r. o dofinansowanie i zobowiązał drugiego beneficjenta pomocy do zwrotu otrzymanego dofinansowania w kwocie 20.000,00 zł, poniesionego w ramach projektu „Czas na działanie” realizowanego w ramach Poddziałania 6.1.3 POKL. Beneficjenci pomocy w wyznaczonych terminach nie dokonali zwrotu otrzymanego dofinansowania, w związku z czym PUP zwrócił środki finansowe w wysokości 40.000,00 zł na rachunek projektu

z FP zgodnie z wytycznymi zawartymi w dokumencie „Projekty systemowe Powiatowych Urzędów Pracy w ramach POKL z dnia 20.12.2011 r.” Wydatek został zaksięgowany w wydatkach FP i jednocześnie pomniejszył wydatki w 2013 r. w projekcie „Czas na działanie” ze środków EFS. W związku z egzekucją ww. należności, środki odzyskane od beneficjentów pomocy, z którymi rozwiązano umowę, zostaną zaksięgowane na koncie FP”.

Kontrolujący ustalili ponadto, iż pozostałe 900 zł stanowiło kwotę niewydatkowaną.

[Dowód: akta kontroli str.106-134]

W 2013 r. do PUP wpłynęło 66 wniosków o przyznanie jednorazowo środków z FP na podjęcie działalności gospodarczej, spośród których pozytywnie rozpatrzono 45 wniosków, a 21 wniosków rozpatrzono negatywnie, z tego:

- 4 wnioski z powodu braku sporządzenia analizy ekonomicznej,
- 7 wniosków z powodu braku kwalifikacji i doświadczenia wnioskodawcy,
- 1 wniosek z powodu braku zasadności udzielenia dotacji,
- 7 wniosków z powodu niespełnienia przez wnioskodawcę wymogów formalnych,
- 1 wniosek z powodu niewskazania przez wnioskodawcę podstawowego rodzaju działalności i wydatków,
- 1 wniosek z powodu istnienia innej działalności pod wskazanym przez wnioskodawcę adresem.

[Dowód: akta kontroli str.87-102]

W 2013 r. liczba osób, którym przyznano środki oraz wydatkowana kwota na ten cel była zgodna z danymi wskazanymi w wierszu 52 Dział 3 "Wydatki Funduszu Pracy" sprawozdania MPiPS-02 o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy za miesiąc 12 roku 2013.

[Dowód: akta kontroli str.135-137]

Średnia kwota przyznanych bezrobotnemu środków w 2013 r. wyniosła 19.856,66 zł.

Badaniem kontrolnym objęto łącznie 18 losowo wybranych teczek zawierających dokumentację związaną z zawarciem umów o dofinansowanie na podjęcie działalności gospodarczej, co stanowiło 21,68 % ogółu zawartych umów w związku z wnioskami złożonymi w okresie objętym kontrolą. W 2012 r. kontroli poddano 8 umów, co stanowiło 21,05 % zawartych umów, natomiast

w 2013 r. - 10 umów, co stanowiło 22,22 % zawartych umów.

Kontroli poddano dokumentację następujących umów:

2012 r.:

DPI.6111/1/DD/EFS/2012;	DPI.6111/6/DD/EFS/2012;	DPI.6111/11/MB/EFS/2012;
DPI.6111/16/MB/EFS/2012;	DPI.6111/21/MB/EFS/2012;	DPI.6111/26/MB/EFS/2012;
DPI.6111/31/MB/EFS/2012;	DPI.6110/3/AS/2012.	

2013 r.:

DPI.6111/2/MB/EFS/2013;	DPI.6111/7/MB/EFS/2013;	DPI.6111/12/MB/EFS/2013;
DPI.6111/19/MB/EFS/2013;	DPI.6111/24/MB/EFS/2013;	DPI.6111/29/MB/EFS/2013;
DPI.6111/34/MB/EFS/2013;	DPI.6111/39/MB/EFS/2013;	DPI.6111/43/MB;
DPI.6111/16/MB/EFS/2013.		

Nie stwierdzono wydatkowania środków na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem działalności.

Kontrolowana dokumentacja dotycząca 2012 r. i 2013 r. nie zawierała umów na działalność podejmowaną na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych (art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy), a dokumentacja dotycząca 2013 r. – umów podpisywanych z absolwentami centrów integracji społecznej oraz absolwentami klubów integracji społecznej, o których mowa w ustawie o zatrudnieniu socjalnym.

Wnioski o podjęcie działalności gospodarczej zawierały wszystkie enumeratywnie wymienione w § 6 ust. 2 pkt 1-6 (rozporządzenia I) oraz § 6 ust. 2 pkt 1-10 (rozporządzenia II) elementy.

Wnioski złożone były zgodnie z właściwością miejscową, określoną w § 6 ust. 1 ww. rozporządzeń.

Wnioski były wypełnione w sposób kompletny i prawidłowy oraz podpisane przez wnioskodawców. Na wnioskach podano datę ich wpływu do PUP. Wnioskodawcy złożyli i podpisali oświadczenia, wymagane w § 6 ust. 3 i 4 ww. rozporządzeń.

Do każdego wniosku dołączana była opinia pracownika merytorycznego, w której wskazuje się spełnianie warunków określonych § 7 ust. 1 pkt 1 i 2 ww. rozporządzeń.

[Dowód: akta kontroli str. 138-153]

Dotrzymany został, liczony od dnia złożenia, 30 – dniowy termin zawiadomienia przez starostę wnioskodawcy o uwzględnieniu wniosku lub odmowie uwzględnienia wniosku.

Podstawą dofinansowania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej była umowa zawarta przez Starostę z bezrobotnym. Wszystkie kontrolowane umowy zostały zawarte na piśmie między bezrobotnym a Starostą Powiatu Nidzickiego, w imieniu którego działał Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Nidzicy – Pani Aleksandra Nowogórska. Umowy zawierały wszystkie wymienione w rozporządzeniu I i II elementy (§ 8 ust. 2 pkt 1-5) oraz były zgodne z art. 46 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 ustawy.

[Dowód: akta kontroli str. 154-162]

W badanych przypadkach przyznane beneficjentom środki na dofinansowanie nie przekroczyły, zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 2 i ust. 5 ustawy, wysokości 6-krotnego przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu zawarcia umowy i zostały wypłacone w wysokości zgodnej z tymi umowami. W myśl art. 2 ust. 1 pkt 28 ustawy - przeciętne wynagrodzenie oznacza przeciętne wynagrodzenie w poprzednim kwartale, od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r., Nr 39, poz. 353 z późn. zm.)

Dyrektor PUP i Zastępca Dyrektora PUP w okresie kontrolowanym działali na podstawie upoważnienia Starosty Nidzickiego z dnia 16 kwietnia 2008 r., o numerze odpowiednio 5/2008 i 6/2008, którym to na podstawie art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym i art. 9 ust. 7 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, który upoważnił ww. do załatwiania – w jego imieniu – spraw wynikających z ww. ustawy, w tym do wydawania decyzji, postanowień i zaświadczeń w trybie przepisów o postępowaniu administracyjnym, które są właściwe pod względem formalno-prawnym.

[Dowód: akta kontroli str. 163-174]

Wszystkie kontrolowane umowy zawierały w § 5 formę zabezpieczenia zwrotu przez bezrobotnego środków otrzymanych na podjęcie działalności gospodarczej i było to poręczenie przez osoby fizyczne lub akt notarialny o poddaniu się egzekucji.

W myśl § 1 ust. 2 ww. rozporządzeń, przyznanie bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej stanowi pomoc de minimis w rozumieniu przepisów rozporządzenia Komisji (WE) nr 1998/2006. Umowy podpisane na działalność nie obejmowały sektorów

i działalności określonych w art. 1 rozporządzenia Komisji (WE).

Zgodnie z § 5 ust. 3 ww. ustawy o postępowaniach w sprawach dotyczących pomocy publicznej we wszystkich przypadkach, PUP wydawał beneficjentom pomocy zaświadczenie stwierdzające, że udzielona pomoc publiczna jest pomocą de minimis. Zaświadczenia zostały wydane w terminie określonym w § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy de minimis i o pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (Dz. U. Nr 53, poz. 354), tj. w dniu udzielenia pomocy publicznej będącej pomocą de minimis. Zaświadczenia były zgodne ze wzorem stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia oraz załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 stycznia 2011 r. zmieniającego rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy de minimis i o pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (Dz. U. Nr 34, poz. 174).

Kontrolujący sprawdzili dokumentację osób bezrobotnych o numerach ewidencyjnych: 060899/0003; 160604/0002; 020512/00002; 120707/0002; 090312/00002; 120912/00002; 131010/00003; 050808/0007; 230206/0002; S19990628002; S19960610005; 301008/0002; 040213/00001; 150705/0005; 161009/0004; 311201/0004; 310810/00003; 120701/0006.

Stwierdzono, że utrata statusu osoby bezrobotnej każdorazowo następowała w terminie określonym w art. 33 ust. 4 pkt 2 ustawy, tj. następnego dnia po otrzymaniu środków na podjęcie działalności (beneficjenci pomocy przedkładali w siedzibie urzędu pracy potwierdzenie wpływu środków na konto).

[Dowód: akta kontroli str.88-102]

W kontrolowanych przypadkach rozliczenia kwot wydatkowanych środków od dnia zawarcia umowy o dofinansowanie na poszczególne towary i usługi zostały złożone na drukach pn. „Rozliczenie wydatkowanych kwot od dnia zawarcia umowy o dofinansowanie”. W rozliczeniach tych ujęte zostały zakupy dokonane od dnia zawarcia umowy o dofinansowanie na poszczególne towary i usługi ujęte w szczegółowej specyfikacji, stanowiącej załącznik do umowy. Wydatki dokumentowane były w sposób zgodny z art. 20-22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 330).

W kontrolowanej dokumentacji nie było wydatków odbiegających od zawartych w szczegółowej specyfikacji.

W przypadkach, gdy w rozliczeniu przedkładano dowody zakupu sprzętu używanego, sprzedający składał deklarację, iż w okresie ostatnich 7 lat sprzęt nie został zakupiony z pomocy

krajowej lub wspólnotowej.

W umowach o przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej każdorazowo określano termin wydatkowania otrzymanych środków. Termin ten był przez beneficjentów dotrzymywany.

Umowy o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej zawierały zobowiązanie bezrobotnego do zwrotu równowartości odliczonego lub zwróconego podatku (§ 3 ust. 3 umowy z 2012 r. oraz umowy z 2013 r.), zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 r. od towarów i usług podatku naliczonego, dotyczącego zakupionych towarów i usług w terminach określonych w § 8 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia I i II.

W przedkładanym rozliczeniu wydatkowanej kwoty w ramach przyznanych środków wnioskodawcy składali oświadczenie dotyczące możliwości lub braku możliwości odzyskania równowartości podatku od towarów i usług. Żaden z beneficjentów pomocy nie skorzystał z prawa do zwrotu podatku VAT.

W myśl art. 46 ust. 1 pkt 3 ustawy oraz § 9 ust. 5 rozporządzeń I i II, beneficjent pomocy zobowiązany był do prowadzenia działalności gospodarczej przez okres nie krótszy niż 12 miesięcy.

Kontrolujący ustalili, że w trakcie trwania umowy o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej PUP przeprowadzał wizytę monitorującą, z której sporządzana była „Informacja z przeprowadzonej wizyty monitorującej w zakresie wykorzystania środków Funduszu Pracy”. W trakcie wizyty monitorującej pracownicy PUP sprawdzali, czy miejsce, w którym jest prowadzona działalność jest otwarte i prawidłowo oznakowane, czy nazwa, pod jaką prowadzona jest działalność, adres i zakres, są zgodne z informacją zawartą w CEiDG, czy przedmioty zostały zakupione zgodnie ze specyfikacją zakupów w umowie, czy zakupione przedmioty znajdują się w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej i są prawidłowo oznakowane oraz czy przedmioty zakupu są wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem.

Ostateczne rozliczenie umowy o dofinansowanie następuje poprzez sprawdzenie na stronie internetowej Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, czy beneficjent prowadził działalność gospodarczą przez okres 12 miesięcy. W ocenie kontrolujących przyjęty przez PUP w Nidzicy sposób weryfikacji prowadzenia przez beneficjenta działalności gospodarczej przez okres co najmniej 12 miesięcy jest niewystarczający. Wskazać należy, iż za prowadzenie działalności gospodarczej w rozumieniu art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1442) należy rozumieć rzeczywistą działalność zarobkową wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły. Wpis do ewidencji działalności

gospodarczej (zarejestrowanie) ma natomiast przede wszystkim znaczenie formalne, czyli charakter deklaratoryjny. Jego istnienie nie przesądza o faktycznym prowadzeniu działalności, ale jedynie prowadzi do domniemania prawnego (art. 234 kodeksu postępowania cywilnego). Dlatego faktyczne wykonywanie działalności gospodarczej przez okres co najmniej 12 miesięcy starosta może potwierdzać np. w trakcie wizyty monitorującej (w 12-tym miesiącu prowadzenia działalności gospodarczej) lub stwierdzić na podstawie przedłożonych po upływie 12 miesięcy dokumentów potwierdzających prowadzenie działalności gospodarczej przez ten okres. Dokumentem takim może być np. zaświadczenie z ZUS o okresie podlegania ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej, (z którego wynikałoby dodatkowo, czy beneficjent nie podjął zatrudnienia i czy nie podlega ubezpieczeniu z tego tytułu, co w konsekwencji umożliwiłoby weryfikację realizacji zawartego w umowie warunku niepodejmowania zatrudnienia) oraz zaświadczenie Naczelnika Urzędu Skarbowego o figurowaniu w ewidencji podatników prowadzących działalność gospodarczą.

[Dowód: akta kontroli str. 175]

Kontrolującym przedstawiono dokumenty, z których wynika, że spośród 38 osób, które w 2012 r. otrzymały środki FP na dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, 32 prowadziły działalność po upływie 12 miesięcy, zatem efektywność zatrudnieniowa wyniosła 84,2%.

[Dowód: akta kontroli str.176]

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli zaleca się:

1. Rzetelne weryfikowanie faktycznego prowadzenia przez beneficjentów pomocy działalności gospodarczej przez okres co najmniej 12 miesięcy.
2. Weryfikowanie wniesienia wkładu własnego lub wyeliminowanie z regulaminu kryterium wielkości angażowanego kapitału własnego.

Ponadto zaleca się wprowadzenie do stosowania przy rozpatrywaniu wniosków o przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej jednolitej oceny formalnej wniosku, np. w formie stosownego formularza, co pozwoli dodatkowo zmniejszyć ryzyko związane z uwzględnieniem wniosku niespełniającego warunków formalnych niezbędnych do skorzystania z dofinansowania. Nadto, dla zwiększenia obiektywizmu oceny wniosku, zasadne jest wprowadzenie jednolitej dla wszystkich wnioskodawców oceny merytorycznej wniosku przewidującej odpowiednią ocenę za poszczególne elementy wniosku, np. w postaci formularza przewidującego określoną punktację.

Pouczenie

Zgodnie z art. 113 ust. 1 – 5 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 674 ze zm.):

1. Wojewoda, w wyniku przeprowadzonych przez zespół inspektorów czynności, o których mowa w art. 111, może przekazać jednostce kontrolowanej zalecenia, pouczenia oraz może zgłaszać uwagi i wnioski.
2. **Jednostka kontrolowana może, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zaleceń, uwag i wniosków, zgłosić do nich zastrzeżenia.**
3. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.
4. W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.
5. W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka kontrolowana w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, z uwzględnieniem zmian wynikających z zastrzeżeń.

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Ewa Łyżwańska
Kierownik Wydziału Polityki Społecznej
Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego
w Olsztynie